

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัย ตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ

ระวีวรรณ ทิพยานนท์ รัชชัญญา ภูษาแก้ว และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Corresponding author: raweewan.t@student.chula.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 395 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละหน่วยตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนชั้นปฐมวัย รวมทั้งสิ้น 1,185 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยได้รับแบบสอบถามคืนมา คิดเป็นร้อยละ 70.13 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จที่มีลำดับสูงสุด คือ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินพัฒนาการ การนิเทศการศึกษา และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามลำดับ ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเมื่อพิจารณา ตามองค์ประกอบด้านทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จรายด้าน พบว่า ทักษะสมองด้านการยังคิดไตร่ตรอง มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการเป็นลำดับแรกตรงกัน 2 ด้าน คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินพัฒนาการ จากข้อค้นพบนี้สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะสมองด้านการยังคิดไตร่ตรองในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย

คำสำคัญ : 1. ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ 2. โรงเรียนปฐมวัย 3. การบริหารวิชาการ

Needs assesment of early childhood school academic management based on the concept of executive functions

Raweewan Thiphayanon^{*} Rabkwan Poosakaew and Pruet Siribunpitak
Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand
^{*}*Corresponding author: raweewan.t@student.chula.ac.th*

Abstract

This research aimed to study the needs assessment of early childhood school academic administration based on the concept of executive functions. The sample group in this research was 395 schools under the supervision of the Office of the Basic Education Commission that provided education to preschool children aged 3-6 years in the academic year 2020 by multistage random sampling. The informants in each sample unit were the school directors, deputy school directors or heads of academic affairs and kindergarten teachers in a total of 1,185. The research tools were questionnaires on current and desirable conditions of early childhood school academic administration based on the concept of executive functions through Likert rating scales analysis. 70.13% of the questionnaires were returned and the data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, and standard deviations. The findings indicated that the highest priority needs of early childhood school academic management based on the concept of executive functions were teaching materials development, curriculum development, evaluating and assessing development, educational supervision and organizing learning experiences respectively. The results of the assessment of each executive function in terms of brain skill components for a success showed that inhibitory control was among the first priority a first order identical value for 2 of academic management, which are organizing learning experiences and development measurement and assessment. From the findings, schools should focus on teaching materials development and developing inhibitory control for early childhood organizing learning experiences.

Keywords: 1. Executive functions 2. Early childhood school 3. Academic administration

บทนำ

การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 นี้ ไม่ใช่แค่เรียนเก่งเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องเป็นคนที่มีความสมบัติอื่นมาประกอบมากกว่าความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา (IQ) เช่น ความคล่องแคล่ว สร้างสรรค์ พร้อมปรับตัว มีความสามารถในการเรียนรู้ แก้ไขปัญหา และมีความเป็นผู้นำ เราจึงควรปลูกฝังและฝึกฝนทักษะบางประการที่สำคัญในการใช้ชีวิตให้แก่เด็ก ๆ เพราะในภายภาคหน้าเด็กในปัจจุบันจะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เผชิญกับความท้าทายอันยากยิ่ง ทั้งด้านทักษะการทำงานที่ต้องไปติดกับเทคโนโลยีขั้นสูงใหม่ ๆ ต้องแข่งขันกับคนทั่วโลก ด้วยทรัพยากรที่น้อยลง ปัญหาภัยพิบัติ และยังคงต้องดูแลคนสูงวัยที่อายุยืนยาวขึ้น ฯลฯ (Tanasetakorn, 2018) เด็กทุกคนจึงควรได้รับโอกาสพัฒนาฝึกฝนทักษะเพื่อให้มีความสามารถในการจัดการกับปัญหาและรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จหรือ Executive Functions (EF) คือ ทักษะในการบริหารจัดการชีวิต บริหารจัดการความคิด อารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเอง เพื่อช่วยให้เราทำสิ่งต่าง ๆ ได้จนสำเร็จ (goal directed behavior) เช่น การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การเริ่มลงมือทำการติดตามดูผลของงาน การปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การกำกับ ควบคุมตนเองให้จดจ่อกับงานจนเสร็จ ไม่วอกแวกไปกับสิ่งล่อใจ (Diamond, 2013) โดยศูนย์กลางของสมองที่ควบคุมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จคือ สมองส่วนหน้าสุดที่เรียกว่า Prefrontal Cortex (PFC) ถือเป็นกระบวนการทำงานในระดับสูงของสมอง ในเด็กปฐมวัยมีทักษะที่เป็นองค์ประกอบหลักของทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ความจำขณะใช้งาน (working memory) 2) การยับยั้งชั่งใจ (inhibitory control) 3) การยืดหยุ่นความคิด (shift/cognitive flexibility) 4) การควบคุมอารมณ์ (emotional control) และ 5) การวางแผนและการจัดการ (planning & organizing) (Isquith, Gioia, & PAR Staff, 2008) ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญในการที่บุคคลจะกำหนดเป้าหมาย วางแผนงาน และมุ่งมั่นทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมองโดยเฉพาะช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงที่สมองของเด็กมีการเติบโตมากกว่าช่วงวัยอื่น ๆ (Ibuka, 2011)

การค้นพบและการทำความเข้าใจจุดเด่นจุดด้อยของทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของนักเรียนทุกคน ตั้งแต่ระยะแรกที่พบปัญหา (early identification) รวมถึงการวางแผน

ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์และการศึกษา (early interventions) อย่างเหมาะสมในทันทีที่มีส่วนสำคัญในการช่วยลดโอกาสการเกิดปัญหาทางการเรียนและปัญหาทางจิตเวชด้านอารมณ์และพฤติกรรมได้เร็วยิ่งขึ้น เช่น ซึมเศร้า วิตกกังวล ต่อต้าน ก้าวร้าว ซึ่งมีแนวโน้มนำไปสู่ปัญหาสังคมต่าง ๆ ของประเทศได้ (Chutapakdikul, Tanasetakorn, & Lertarwasadatrakul, 2017) เช่น ปัญหาเยาวชนยาเสพติด ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหาเด็กเรื้อรัง ฯลฯ จึงสามารถกล่าวได้อย่างชัดเจนว่าทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ เป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งต่อนักเรียนทุกคนและทุกระดับการศึกษาสำหรับคนไทยในศตวรรษที่ 21 และเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จทั้งในด้านการเรียนและการทำงานเมื่อเด็กโตขึ้น

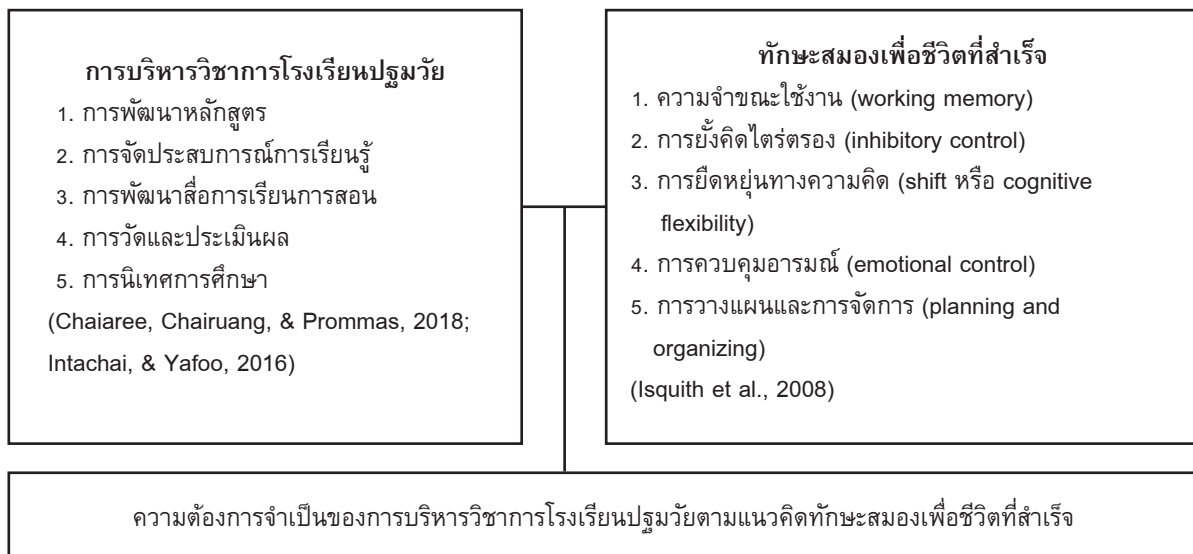
ดังนั้นในการจะพัฒนาเด็กและเยาวชนในอนาคตให้มีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ เป็นรากฐานการดำรงชีวิต จึงควรเริ่มวางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นอันดับแรก โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในสถานศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข (Nawakijpaitoon, 2017) เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในด้านการจัดการศึกษาได้ดี การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้นและมีความสำคัญกว่าด้านอื่น งานวิชาการเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นการวางรากฐานในการใช้ชีวิตในภายภาคหน้าให้เด็กเหล่านี้เจริญเติบโตไปเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ สามารถปรับตัวให้เข้ากับโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ต้องใช้ทักษะต่าง ๆ มากมายได้อย่างมีความสุข และลดปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย
การศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปฐมวัย ตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย “สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ

บริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ” โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวคิดที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัย และกรอบแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัย

การดำเนินการภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียนระดับปฐมวัย ซึ่งแบ่งการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินพัฒนาการ และ 5) การนิเทศการศึกษา

2. กรอบแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ

คือ ทักษะที่สมองใช้ในการบริหารจัดการชีวิตบริหารจัดการความคิด อารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเอง เพื่อช่วยให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้จนสำเร็จ (goal directed behavior) สำหรับในเด็กปฐมวัยผู้ที่มีช่วงอายุ 3-6 ปี ทักษะที่เป็นองค์ประกอบหลักของ EF มี 5 ด้าน ดังนี้ (Isquith et al., 2008)

- 1) ความจำขณะใช้งาน (working memory)
- 2) การยั้งคิดไตร่ตรอง (inhibitory control)
- 3) การยืดหยุ่นทางความคิด (shifting/cognitive flexibility)
- 4) การควบคุมอารมณ์ (emotional control)
- 5) การวางแผนและการจัดการ (planning & organizing)

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (survey research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในกรอบแนวคิดงานวิจัย พิจารณาค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ที่ค่า IOC $\geq .50$

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ โดยขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้างานวิชาการ

และครูผู้สอนชั้นปฐมวัยโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 26,042 โรงเรียน ปีการศึกษา 2563

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี ในปีการศึกษา 2563 ทั่วประเทศ จำนวน 395 โรงเรียน ที่ได้จากการคำนวณสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling)

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้างานวิชาการ 1 คน และครูผู้สอนชั้นปฐมวัย 1 คน รวมโรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 1,185 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัย ตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนปฐมวัย ตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ โดยใช้คำถามปลายเปิด (open ended question)

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้ศึกษา ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัย ตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ จากนั้นสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปฐมวัย และแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย และสร้างข้อคำถาม จากนั้นจึงนำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) พิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) กับนิยามศัพท์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พบว่า ข้อคำถามทุกข้อ มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80-1.00 แล้วจึงนำแบบทดสอบไป

ทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี จำนวน 8 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 24 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.996 จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วจึงดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และดำเนินการติดตามแบบสอบถามเพื่อส่งกลับผู้วิจัย ระหว่างเดือนธันวาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2564 โดยมีโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 278 โรงเรียน อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 70.13 ผู้ให้ข้อมูล 832 คน และนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequencies distribution) และค่าร้อยละ (percentage)
2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. วิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตรของ Priority Need Index Modified (PNI_{Modified}) ใช้แบบปรับปรุงจากสูตรดั้งเดิมโดย นางลักษณวีร์ วิรัชชัย และปรับปรุงโดย สุวิมล ว่องวานิช (Wongwanich, 2015) ดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I - D) / D$$

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ภาพรวมและรายด้าน

การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัย ตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิต ที่สำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปล ความ	\bar{X}	S.D.	แปล ความ		
1. การพัฒนาหลักสูตร	3.81	0.716	มาก	4.59	0.529	มากที่สุด	0.246	2
1.1 ด้านความจำขณะใช้งาน	3.73	0.807	มาก	4.56	0.592	มากที่สุด	0.283	1
1.2 ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง	3.74	0.782	มาก	4.55	0.614	มากที่สุด	0.271	2
1.3 ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด	3.78	0.802	มาก	4.58	0.589	มากที่สุด	0.261	3
1.4 ด้านการควบคุมอารมณ์	3.90	0.817	มาก	4.63	0.575	มากที่สุด	0.245	5
1.5 ด้านการวางแผนและการจัดการ	3.88	0.835	มาก	4.63	0.577	มากที่สุด	0.248	4
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.98	0.700	มาก	4.66	0.494	มากที่สุด	0.201	5
2.1 ด้านความจำขณะใช้งาน	3.98	0.770	มาก	4.66	0.535	มากที่สุด	0.215	2
2.2 ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง	3.93	0.793	มาก	4.64	0.560	มากที่สุด	0.226	1
2.3 ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด	3.98	0.746	มาก	4.64	0.539	มากที่สุด	0.203	5
2.4 ด้านการควบคุมอารมณ์	4.01	0.784	มาก	4.66	0.555	มากที่สุด	0.207	4
2.5 ด้านการวางแผนและการจัดการ	4.02	0.786	มาก	4.69	0.518	มากที่สุด	0.209	3
3. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	3.79	0.773	มาก	4.60	0.534	มากที่สุด	0.268	1
3.1 ด้านความจำขณะใช้งาน	3.79	0.837	มาก	4.61	0.578	มากที่สุด	0.280	4
3.2 ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง	3.78	0.824	มาก	4.59	0.599	มากที่สุด	0.283	3
3.3 ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด	3.78	0.840	มาก	4.59	0.593	มากที่สุด	0.277	5
3.4 ด้านการควบคุมอารมณ์	3.79	0.863	มาก	4.61	0.572	มากที่สุด	0.287	1
3.5 ด้านการวางแผนและการจัดการ	3.82	0.866	มาก	4.63	0.572	มากที่สุด	0.284	2
4. การวัดและประเมินพัฒนาการ	3.94	0.749	มาก	4.64	0.537	มากที่สุด	0.216	3
4.1 ด้านความจำขณะใช้งาน	3.98	0.785	มาก	4.65	0.559	มากที่สุด	0.214	4
4.2 ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง	3.89	0.834	มาก	4.63	0.579	มากที่สุด	0.251	1
4.3 ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด	3.91	0.823	มาก	4.64	0.560	มากที่สุด	0.238	2
4.4 ด้านการควบคุมอารมณ์	3.95	0.802	มาก	4.65	0.563	มากที่สุด	0.224	3
4.5 ด้านการวางแผนและการจัดการ	3.98	0.815	มาก	4.63	0.578	มากที่สุด	0.212	5
5. การนิเทศการศึกษา	3.95	0.743	มาก	4.62	0.546	มากที่สุด	0.208	4
5.1 ด้านความจำขณะใช้งาน	3.95	0.779	มาก	4.61	0.580	มากที่สุด	0.211	4

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ภาพรวมและรายด้าน (ต่อ)

การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
5.2 ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง	3.91	0.788	มาก	4.60	0.590	มากที่สุด	0.223	2
5.3 ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด	3.92	0.802	มาก	4.63	0.574	มากที่สุด	0.227	1
5.4 ด้านการควบคุมอารมณ์	3.99	0.797	มาก	4.65	0.562	มากที่สุด	0.214	3
5.5 ด้านการวางแผนและการจัดการ	3.98	0.817	มาก	4.62	0.590	มากที่สุด	0.208	5
รวม	3.89	0.649	มาก	4.62	0.471	มากที่สุด	0.188	

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ เท่ากับ 0.188 โดย 1) การบริหารวิชาการ ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน (PNI_{Modified} = 0.268) รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตร (PNI_{Modified} = 0.246) การวัดและประเมินพัฒนาการ (PNI_{Modified} = 0.216) การนิเทศการศึกษา (PNI_{Modified} = 0.208) และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (PNI_{Modified} = 0.238)

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ พบว่า 1) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ (PNI_{Modified} = 0.287) รองลงมา คือ ด้านการวางแผนและการจัดการ (PNI_{Modified} = 0.284) 2) การพัฒนาหลักสูตร มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านความจำขณะใช้งาน (PNI_{Modified} = 0.283) รองลงมา คือ ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง (PNI_{Modified} = 0.271) 3) การวัดและประเมินพัฒนาการ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง (PNI_{Modified} = 0.251) รองลงมา คือ ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด (PNI_{Modified} = 0.251) 4) การนิเทศการศึกษา มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด (PNI_{Modified} = 0.227) รองลงมา คือ ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง (PNI_{Modified} = 0.223) 5) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง (PNI_{Modified} = 0.226) รองลงมา คือ ด้านความจำขณะใช้งาน (PNI_{Modified} = 0.215)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ในภาพรวมและรายด้าน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยให้มีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ควรพัฒนาแนวคิด วิธีการสิ่งประดิษฐ์ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงการเลือกใช้สื่อการจัดการเรียนการสอนมาใช้ในการจัดการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (Amatmontri, 2018) เนื่องจากสื่อการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้ได้เป็นอย่างดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ฉะนั้นการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้และการพัฒนาสื่อการสอนทุกประเภททุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง จะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนั้น สื่อการสอนนับว่าเป็นสิ่งที่มิขาดหายอย่างมากในการเรียนการสอนนับตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากสื่อเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับผู้สอน ไม่ว่าสื่อนั้น

จะเป็นสื่อในรูปแบบใดก็ตาม ล้วนแล้วแต่เป็นทรัพยากรที่จะสามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ในการใช้สื่อการสอนนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะเฉพาะและคุณสมบัติของสื่อแต่ละชนิด เพื่อเลือกสื่อการเรียนการสอนให้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอน และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการใช้สื่อด้วย ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อสื่อการเรียนการสอนเข้ามามีบทบาทสำคัญเช่นนี้แล้ว การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ถึงแม้ว่าจะมีการสนับสนุนการใช้สื่อการสอนแล้วก็ตาม พบว่าครูผู้สอนไม่ได้นำสื่อการสอนไปใช้อย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจมาจากปัจจัยต่างๆ ที่เป็นสาเหตุการขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน ขาดการบริการด้านสื่อการสอน และสภาพการทำงาน (Sakulnui, 2012) นอกจากนี้การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยียังช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความสามารถทางการคิดได้เป็นอย่างดี เพราะช่วยให้เด็กรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้หลายช่องทาง ทั้งการเห็น การสัมผัส การได้ยิน เสียง การรับกลิ่น และการลิ้มรส ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ที่เรียนรู้ได้ดีจากการใช้ประสาทสัมผัส การใช้สื่อยังช่วยให้เด็กได้เล่นตามความสนใจ เกิดความสนุกสนาน และความเพลิดเพลิน ช่วยให้เด็กสามารถรับรู้สิ่งที่ครูต้องการถ่ายทอดได้ง่ายขึ้น และช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้อีกด้วย (Maccasamun, 2018)

2. เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบ ด้านทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จรายด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินพัฒนาการ และ 5) การนิเทศการศึกษา พบว่า ทักษะสมองด้านการยั้งคิดไตร่ตรองมีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการเป็นลำดับแรกตรงกัน 2 ด้าน คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินพัฒนาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่กล่าวว่า ในจำนวนเด็กไทยอายุ 3-6 ปี ที่มีความบกพร่องของทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ มีความบกพร่องในทักษะสมองด้านการยั้งคิดไตร่ตรองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.16 (Chutapakdikul et al., 2017) ซึ่งการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยในช่วงวัยดังกล่าวได้ ปัจจัยที่สำคัญคือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินพัฒนาการในสถานศึกษา เนื่องจากการจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้ เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเด็กได้รับประสบการณ์ตรง ได้ฝึกการคิด แสดงออกอย่างอิสระและสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์นั้น ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองและส่วนรวม จึงนับว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นหัวใจของงานวิชาการ (Pornprasert, 2007) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการวัดและประเมินพัฒนาการด้วยวิธีที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ก็จะช่วยสนับสนุนให้พัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จด้านการยั้งคิดไตร่ตรองมีความเป็นรูปธรรมและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการวัดและประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้เข้าใจถึงความสามารถและศักยภาพที่แท้จริงของเด็กอย่างเป็นรูปธรรม รับทราบข้อมูลระดับพัฒนาการและความพร้อมด้านต่างๆ (Khamanee, 2013) ทำให้สามารถวางแผนและตัดสินใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และกำหนดทิศทางในการพัฒนาการเรียนการยั้งคิดไตร่ตรองได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเลือกใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แนวคิด วิธีการ สิ่งประดิษฐ์ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผลประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัย ตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ โดยภาพรวม คือ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

1.2 ครูควรให้ความสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินพัฒนาการ และนำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการควบคุมความต้องการของตนเองให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม สามารถถ่วงนกรองความคิดและแรงเร้าต่าง ๆ จนด้านหรือยับยั้งสิ่งยั่ว ความว้าวุ่น หรือความเคยชินต่าง ๆ ได้ คิดก่อนแล้วจึงทำหรือพูด สามารถกำกับควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ในกาลเทศะที่เหมาะสม เนื่องจากผลการวิจัย เมื่อพิจารณารายด้าน และจำแนกตามองค์ประกอบของทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ พบว่า ด้านการยั้งคิดไตร่ตรองมีความต้องการจำเป็นสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อหาแนวทางหรือวิธีการที่จะเสริมสร้างทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ ศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จเท่านั้น

2.2 ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จในระดับประถมศึกษาเพิ่มเติม เพราะแม้ว่าช่วงปฐมวัยจะเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการเสริมสร้างทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จก็ตาม แต่ด้วยช่วงวัยและพัฒนาการที่ต่อเนื่องกัน ระดับประถมศึกษาเป็นวัยที่สามารถพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จได้อย่างต่อเนื่องจากช่วงปฐมวัยเช่นกัน จึงมีความเหมาะสมที่จะมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับระดับปฐมวัย ซึ่งจะส่งผลให้มีพัฒนาการของทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หากมีการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จในระดับประถมศึกษาแล้ว จะทำให้โรงเรียนสามารถสร้างกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จได้ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาข้อมูลในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยเท่านั้น

References

Amatmontri, Seksan. (2018). **Innovation Development Media and Technology for Early Childhood Development (การพัฒนานวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย)**. Bangkok: Office of Educational Technology Sukhothai Thammathirat Open University.

Chaiaree, Supansa, Chairuang, Nopparat, & Prommas, Burinpat. (2018). Early Childhood Academic Administration in Schools under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area 4 (การบริหารวิชาการระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4). **Narkbhutparitat Journal**, 10(2): 93-102.

Chutapakdikul, Nualchan, Tanasetakorn, Panadda, & Lertarwasadatrakul, Orapin. (2017). **Development and Benchmarking of Brain Skills Assessment Tools for Successful Life in Early Childhood (การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จในเด็กปฐมวัย)**. Bangkok: Neuroscience Research Center Institute of Molecular Biosciences Mahidol University and the National Institute for Child and Family Development.

Diamond, A. (2013). Executive Functions. **Annual Review of Psychology**, 64: 135-168.

Intachai, Rattana, & Yafoo, Saitid. (2016). Guidelines for Academic Administration in Early Childhood Education of Smaller Schools Under the Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 3 (แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3). Paper presented at **1st Academic Conferences and Seminars Nakhon Sawan Rajabhat Research**. Nakhon Sawan: August 11.

Isquith, P. K., Gioia, G. A., & PAR Staff. (2008). **Behavior Rating Inventory of Executive Function® (BRIEF®): Interpretive Report**. Florida: PAR Psychological Assessment Resources, Inc.

Khamanee, Tissanana. (2013). **Pedagogical Science (ศาสตร์การสอน)**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Maccasamun, Wattana. (2018). **Using Innovation Material and Technology for Develop Early Childhood in Cognitive (การใช้นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านสติปัญญา)**. Bangkok: Faculty of Education, Sukhothai Thammathirat Open University.

Nawakijpaitoon, Nilrat. (2017). A Development learner competencies by research : "Classroom action research" (การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัย : "การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน"). **Narkbhutparitat Journal**, 9(1): 151-163.

- Pomprasert, Bunpot. (2007). **Experiences Organizing Model for Early Childhood in Early Childhood School Under the Yala Provincial Educational Service Area Office** (รูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา). Doctoral Dissertation, Yala Rajabhat University, Yala, Thailand.
- Sakulnui, Walainuch. (2012). **Factors Affecting the Use of Teaching Media According to the Opinions of the Center Teachers Nonthaburi School Education** (ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี). Nonthaburi: Rajapruk University.
- Ibuka, M. (2011). **Kindergarten is Too Late!** (รอให้ถึงอนุบาลก็สายเสียแล้ว). Translated by Niyomka, Phormanong. Bangkok: Preawpuendek.
- Tanasetakorn, Panadda. (2018). **EF is Love, but it is not love that has to be exchanged for studying, studying and studying (EF คือความรัก แต่ไม่ใช่รักที่ต้องแลกจากการเรียน เรียน และเรียน)**. [Online]. Retrieved May 1, 2018 from <https://the-potential.org/knowledge/panatda-ef/>
- Wongwanich, Suwimol. (2015). **Need-Based Assessment Research is Needed** (การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis** (3rd ed.). New York: Harper & Row.